

Popülist Söylemde Retorik Kullanımı: Giorgia Meloni'nin Göçmen Karştı Popülist Söylemlerinin Aristoteles Retoriği Perspektifinde Analizi

The Usage of Rhetoric in Populist Discourse: Analysis of Giorgia Meloni's Anti-Immigrant Populist Discourses from the Perspective of Aristotelian Rhetoric

Hacı Hasan Saf, Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi,

E-posta: hasansaf@cumhuriyet.edu.tr;

ORCID ID: 0000-0002-7778-0258

Araştırma Makalesi/Research Article

Öz

Siyasal aktörlerin (siyasi lider, parti ve adaylar gibi), belirledikleri siyasal amaçlara (oy alma, toplumsal denetim gibi) ulaşmak adına bir siyasal iletişim stratejisi olarak kullandığı popülist söylem, kavram olarak ortaya atıldığı günden bu yana çeşitli yönleri ile tartışılmıştır. Halk tarafından sorun olarak nitelendirilen durumların, siyasal iletişimde kullanılması olarak da görülen popülist söylemler, gerçekleşmesi zor ya da imkânsız vaatleri içermektedir. Özellikle son yıllarda Avrupa'da artan göçmen sorunlarıyla yükselişe geçen ve göçmen karşıtı popülist söylemler geliştiren aşırı sağ, çeşitli araştırmalarda kavram perspektifinde ele alınmıştır. Birçok yol ve yöntem içeren popülist söylem, kısaca güzel söz söyleme sanatı olarak tanımlanan retoriği de yer yer araçsallaştırmaktadır. Aristoteles tarafından ortaya atılan ve sistematik hale getirilen retorik yaklaşımı ethos, pathos ve logos bileşenlerini içermektedir. Birçok yol, yöntem ve araç barındıran popülist söylemlerde retorik bileşenlerinin hangi ya da hangilerinin var olduğunun araştırılması, literatüre katkı bakımından önem arz etmektedir. Makalede popülist söylemlerde Aristoteles retoriği bileşenlerinden hangi ya da hangileri kullanılmaktadır? sorusuna cevap aranmaktadır. Bütün bu durumlardan yola çıkarak çalışmada, popülist söylemlerde Aristoteles retoriği bileşenlerinden hangilerinin kullanıldığının incelenmesi amaçlanmıştır. Avrupa'da yükselişe geçen ve göçmen karşıtı popülist söylemleri sıklıkla kullanan aşırı-sağ ideolojilerin İtalya'daki temsilcisi olan Giorgia Meloni'nin Instagram hesabından 2022 Genel Seçimleri kampanyası sürecinde paylaştığı ve popülist söylem ve Aristoteles retoriği bileşenlerini içeren dört gönderi stratejik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Gönderiler, Teun A. van Dijk'in eleştirel söylem analizi (ESA) yöntemi ile analiz edilmiştir ve analiz sonucunda popülist söylemlerde Aristoteles retoriği bileşenlerinden ethos, pathos ve logosun tamamının kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler:

popülist söylem,
retorik, eleştirel söylem
analizi, Giorgia Meloni

Abstract

Populist discourse, employed as a political communication strategy by political actors (such as political leaders, parties, and candidates) to achieve their objectives (including gaining votes and social control), has been debated from various perspectives since its inception. Populist discourse, which is also characterized by the exploitation of situations deemed problematic by the public in political communication, often contains promises that are difficult or impossible to fulfill. The far-right, which has been on the rise in recent years due to increasing immigration problems in Europe and has developed anti-immigrant populist discourses, has been examined from a conceptual perspective in various studies. Populist discourse, encompassing a multitude of methods, sometimes instrumentalizes rhetoric, defined as the art of eloquence. The rhetorical approach introduced and systematized by Aristotle includes the components of ethos, pathos, and logos. Investigating the rhetorical components present in populist discourses, which encompass a multitude of methods and tools, is crucial for contributing to the existing literature. Which of the components of Aristotelian rhetoric are used in populist discourses in this article? The question is sought to be answered. Based on these various situations, the study aimed to examine which components of Aristotelian rhetoric are employed in populist discourses. Four posts containing populist discourse and Aristotelian rhetoric, shared by Giorgia Meloni, the Italian representative of far-right ideologies that are on the rise in Europe and frequently use anti-immigrant populist discourse, were identified through strategic sampling during the 2022 General Election campaign on her Instagram account. These posts were analyzed using Teun A. van Dijk's critical discourse analysis (CDA) method, and the analysis revealed that all the Aristotelian rhetorical components of ethos, pathos, and logos were employed in populist discourses.

Keywords:

populist discourse,
rhetoric, critical
discourse analysis,
Giorgia Meloni

Başvuru Tarihi: 28.02.2025

Yayına Kabul Tarihi: 27.11.2025

Saf, H. H. (2025). Popülist söylemde retorik kullanımı: Giorgia Meloni'nin göçmen karşıtı popülist söylemlerinin Aristoteles retoriği perspektifinde analizi. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi (KİAD)*, (15), 231-257. DOI: 10.56676/kiad.1648793

Giriş

Siyasal amaçlara (oy artışı sağlama, oy oranını koruma ve ikna etme gibi) ulaşmak adına halkın beklenti ve istekleri çerçevesinde geliştirilen siyasal iletişim stratejisi olan popülizm, derin anlam ve sosyo-politik perspektifler içeren söylemlerde yerini almaktadır. Çeşitli felsefi ve iletişimsel bağlamlar barındıran popülist söylemler, ayrılıklar yaratma, ötekileştirme, dışlama, hedef gösterme, nefret söylemi, karşıtlıklar oluşturma, “elitlere” karşı “halkı” savunma ve demokrasi vurgusu yapma gibi iletişimsel stratejileri de bünyesinde barındırmaktadır.

Birçok çalışmada popülizm, “toplumun nihayetinde iki homojen ve düşman gruba, yani “saf halk” ile “yozlaşmış seçkinler”e ayrıldığını düşünen ve siyasetin halkın *volonté générale*’inin (genel iradesinin) bir ifadesi olması gerektiğini savunan bir ideoloji” (Mudde, 2004, s. 543) olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlamanın dışına çıkan araştırmacılar dahi popülizmin kendisinin herhangi bir sabit yönelime sahip olmadığı konusunda hemfikir olma eğilimindedir (Stavrakakis vd., 2017).

Popülist söylemler yukarıda bahsedilen tanım, strateji ve araçların yanı sıra retorik gibi söylemlerin potansiyelini, etkisini ve ikna etme gücünü artıracak unsurları da içermektedir. Retorik üzerine ilk sistematik çözümleme ve öneri setini sunan Aristoteles, retorik bileşenleri olarak *ethos*, *pathos* ve *logos* ortaya koymuştur. Popülist söylemlerde kullanılan ve bu söylemlerin etkinliğini artıran unsurlar üzerine yapılan araştırma sayısı son yıllarda artmıştır; ancak popülist söylemlerde Aristoteles’in retorik bileşenlerinden hangilerinin araçsallaştırıldığının saptanması da elzemdir. Çalışmada popülist söylemlerde Aristoteles retorik bileşenlerinden hangi ya da hangileri kullanılmaktadır? sorusunu yanıt aranacaktır. Nitekim popülist söylemlerde Aristoteles retorik bileşenlerinden hangilerinin kullanıldığının incelenmesi amaçlanmıştır. Son dönemlerde Avrupa’da yükselişe geçen aşırı-sağ ideolojilerin temsilcisi olan Giorgia Meloni’nin Instagram hesabından paylaştığı ve popülist söylem ve Aristoteles retorik bileşenlerini içeren dört gönderi Teun A. van Dijk’ın eleştirel söylem analizi (ESA) yöntemi ile analiz edilmiştir. Böylece retorik bileşenlerinin popülist söylemlerdeki varlığı ve bu varlığın içeriği ortaya koyulacaktır. Böylece popülizmle ilgili araştırmaları içeren literatüre Aristoteles retorik bileşenlerinin incelendiği bir çalışma ile katkıda bulunulacaktır.

Popülist Söylem ve Retorik

Siyasal aktör ve unsurların siyasal bir amaca ulaşmak adına halkın beklentilerini de göz önünde bulundurarak geliştirdikleri stratejiler olan popülizm, bazen gerçekleştirilemeyecek vaatleri de bünyesinde barındırmaktadır. Hedef kitlenin beklentilerinin siyasal vaat olarak sunulması, bu vaatleri içeren söylemlerin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Güzel söz söyleme sanatı olarak ifade edilen retorik popülist söylemin etkisini artırmak için sıklıkla kullanıldığı görülmektedir.

Popülizm, çağdaş siyasette etkin ve yaygın bir unsur olarak görülmektedir (Mudde, 2007). Popülizm, birbirini içeren ve onun farklı yönlerini temsil eden iki yaklaşım olan felsefi (Mudde, 2007) ve iletişimsel perspektifleri (Engesser vd., 2017) bünyesinde barındırmaktadır (Kefford vd., 2022). Bu her iki yaklaşım da retorikle güçlendirilerek araçsallaştırılmıştır. Bunun yanında popülizmde çeşitli stratejiler görülmektedir.

Bir ideoloji olarak popülizmde toplumda iki homojen ve düşman grup olan gerçek ve çoğunluk yurttaşlar ve “yozlaşmış” elitler bulunmaktadır. Siyasetin (çoğunluk olan) halkın genel iradesini yansıtmayı gerektiği ileri sürülmektedir (Mudde, 2007). Popülizm, “gerçek” yurttaşların gücünü kötüye kullanan “kötü” elitler tarafından ihanete uğradığı iddiasını taşımaktadır. Bu nedenle halkın egemenliğinin yeniden sağlanmasını talebini içermektedir. Popülizm, en önemli toplumsal çatışmayı siyasi temsil ile seçmenler arasındaki çatışma olarak sunmaktadır (Mudde, 2007). Bu nedenle daha farklı perspektifler sunamadığında popülizmin felsefi çekirdeğini oluşturan “yerlilik” gibi bazı ideolojik söylemlere başvurulmaktadır (Mudde, 2007).

Popülist ideoloji söylemlerle kamuoyuna sunulduğunda, temel ideolojisini halkın şikayetlerine hitap eden, halkın haklarını savunan, seçkinlere saldıran ve olumsuz, duygusal tonlar kullanarak “ötekileri” (seçkinler, elitler, düşmanlar gibi) dışlayan belirli bir içerik ve üslupla karakterize edilmektedir (Engesser vd., 2017). Popülist söylemler genellikle popülist siyasetçiler tarafından kullanılan iletişim stratejileri ilişkilendirilmektedir; ancak siyasal çevrelerin tüm aktörleri tarafından kullanılabilir. Örneğin, kurumsallaşmış ve köklü siyasi partiler, yükselen popülist muhaliflerin oluşturduğu meydan okumaya yanıt olarak bazı popülist iletişim özelliklerini benimsemektedir. Bu değişken strateji, modern siyasal söylemi karakterize eden popülist bir ruh halini tanımlamayı doğurmuştur (Rooduijn vd., 2014). Bütün bu yaklaşımlarla hedef kitle (ya da halk) ikiye ayrılıp, birinin beklentileri söylemlere yansıtılmaktadır. Popülist söylemin geliştirilmesi bu temele dayanmaktadır.

Popülist söylemin iki temel özelliği bulunmaktadır. Bunlar: toplumu erdemli bir halk ile yozlaşmış bir seçkin grup arasında bölünmüş olarak sunmak ve halkın doğrudan temsildir. Birçok tanım, popülizmin “ülkenin gerçek sahibi halkın iradesinin komplocu bir seçkin grupla çatıştığı” söylemini içerdiğini ortaya koymaktadır (Hawkins vd., 2019, s. 2). İdeolojik tanım, popülizmi toplumun “gerçek halk” ile “yozlaşmış seçkinler” arasında bölünmüş olarak görüldüğünü ve “siyasetin halkın genel iradesinin bir ifadesi olması gerektiği” anlayışını içeren bir unsur olarak açıklamaktadır (Mudde ve Kaltwasser, 2013, s. 149–150). Bu tanıma göre, popülizm “halkı”, “yozlaşmış ve çıkarıcı” bir elit ile karşı karşıya getiren “Maniheizt ve ahlaki bir kozmoloji” içermektedir (Hawkins ve Kaltwasser, 2018, s. 3). Buna karşılık, stratejik tanım popülizmi “bir liderin doğrudan, aracısız, kurumsallaşmamış desteğe dayalı hükmetme yetkisini aradığı veya kullandığı bir siyasi strateji” olarak görmektedir (Barr, 2009).

Birçok seçmen sosyal medyayı aktif olarak kullanmaktadır. Bu nedenle bir sosyal medya kullanıcısı birçok farklı sanal topluluğa üyedir. “Birey; bir fabrika işçisi, bir edebiyat topluluğunun üyesi, bir gönüllü olabilmektedir. Triatlona katılabilir ve bir çevrimiçi video oyununda klan lideri olabilir. Dijital popülizm bu heterojenliği araçsallaştırmaktadır” (Yushkov, 2020). Ernesto Laclau’ya (2005) göre popülist mesajın özü, belirli bir vatandaş grubunun yani “gerçek yurttaşların”, hükümet kurumlarına yönelttiği toplumsal talepleri içermektedir.

Sonuç olarak, Nico Carpentier’in (2017) antagonistik söylem teorisinde önemli noktalar olarak adlandırdığı bağlantılardan bir neden-sonuç ilişkisi zinciri oluşmaktadır. Bunlar bireyin (seçmenin ya da halkın) kendisini “düşmanına (diğerlerine)” kıyasla

homojen olarak konumlandırması ve bireyin “düşmanını (diğerlerini)” yok etme motivasyonudur

Başka bir deyişle popülist, kendileri gibi mevcut durumdan memnun olmayan “gerçek yurttaşların” sınırlarını tanımlamaktadır. Bunun yanında “düşmanın” sınırlarını da tanımlamaktadır: sorundan tam olarak kimin sorumlu ve kimin “düşman” ve kimin “dost” olduğu belirlenmektedir. Üçüncü olarak “düşmana” karşı bir bilgilendirme kampanyası yürütülmektedir; çünkü “gerçek halk”, “düşman” var olduğu süreçte tehlikede olarak görülmektedir. Bu önermeler G. Tajfel ve J. Turner’ın (1986, s. 7-24) gözlemlerine dayanmaktadır. Araştırmacılara göre, popülist söylemde neredeyse her zaman dost/düşman ilkesine dayalı basit bir ayrım bulunmaktadır. Popülist bir mantalitenin, şu bağlantılardan oluşan bir neden-sonuç ilişkisi zinciri olduğu söylenebilmektedir: “Gerçek yurttaşları” insanca yaşatmak, toplumsal talepleri karşılamak ve “diğerlerini insanlıktan (yurttaş olmaktan)” çıkarmak.

Popülist söylemde kullanılan bütün bu stratejilerin yanında popülist söylemin etkinliğinin artırılması ve hedef kitleyi ikna etmek için retorik kullanılmaktadır. Güzel sözle ikna etmeyi ifade eden retorik, popülist söylemlerin hedef kitle tarafından kabul edilmesi adına önemli bir araç olarak görülmektedir.

Retorik, Antik Yunan’dan itibaren etkili ve ikna edici söylemin sistematik biçimde incelendiği bir iletişim pratiğidir. Aristoteles’in tanımıyla retorik, “mevcut her durumda ikna edici olanı bulma yetisi”dir (Aristoteles, 2021). Bu tanım, retorik yalnızca biçimsel bir hitabet sanatı olmaktan çıkarıp, düşünsel ve etik boyutları olan bir söylem üretim süreci olarak konumlandırmaktadır. Retorik, özellikle ethos (karakter), pathos (duygu) ve logos (mantık) unsurlarını bir araya getirerek dinleyici üzerinde etki yaratmayı amaçlamaktadır (Benjamin, 1997).

Retorik’in tarihsel gelişimi, farklı dönemlerde farklı epistemolojik ve ideolojik bağlamlarda şekillenmiştir. Antik Yunan’da Sokrates ve Platon retorik eleştirel yaklaşırken, Aristoteles onu bilimsel bir disiplin olarak sistemleştirmiştir (Bal, 2009). Roma döneminde Cicero ve Quintilian gibi hatipler, retorik siyasal ve hukuksal söylemin temel aracı olarak kullanmışlardır. Orta Çağ’da skolastik düşünceyle birlikte retorik, mantık ve diyalektik ile iç içe geçmiş; modern dönemde ise medya, reklam ve siyaset gibi alanlarda yeniden yorumlanmıştır (Kömürcü, 2014).

Çağdaş iletişim kuramlarında ise retorik, söylem çözümlemesi, eleştirel medya okuryazarlığı ve kültürel temsil gibi alanlarda önemli bir analitik çerçeve sunmaktadır. Özellikle politik iletişimde retorik, lider söylemlerinin yapılandırılması, kamuoyu yönlendirme stratejileri ve ideolojik çerçeveleme teknikleri açısından belirleyici bir rol oynamaktadır (Baba, 2017).

Popülist retorik ise “bir zamanlar” güçlü olan toplumun konumunu kaybettiği ve kurban haline geldiği fikri etrafında şekillenmektedir (Reicher ve Uluşahin, 2020). Popülist retorik çoğu zaman aynı anda birden fazla grubu suçlamak üzerine kurulmuştur. “Seçkinler”, “gerçek halkın” sahip olduğu şeyi ellerinden almakla suçlanmaktadır. Daha az hak eden diğer gruplar, “halkın” hak ettiği şeye sahip olmakla ve sadakatsizlikle suçlanmaktadır. Bu tür adaletsizlik, istikrarsızlık ve kriz kurgularında, göçmenler bir “öteki” grup olarak popülist öfkenin hedefi haline gelebilmektedir (Jay vd., 2019).

Aristo Retoriği ve Bileşenleri

Söz, söylem ve metinle ikna etmeyi kolaylaştırmak için kullanılan her türlü dil sanatı olarak görülen retorik, ilk kez Aristoteles tarafından ayrıntılı ve sistematik olarak tartışılmıştır.

Aristoteles ile Platon arasındaki iki büyük tartışma bu çalışmanın konularından olan retorik üzerine olmuştur. Öncelikle Aristoteles'in retorik anlayışı, erdemli yöneticiler ve bilinçli yurttaşların bulunduğu ve doğru yönetilen bir şehirde uygulanması amacı üzerine kurulmuştur. Ancak düşünür, böyle idealize edilmiş bir şehrin asla var olamayacağını kabul edip daha gerçekçi bir anlayışa yönelmektedir (Sprute, 1982, s. 36-41). Öte yandan Platon, Devlet adlı eserinde, polis (yaşanılan ve yönetilen şehir) söz konusu olduğunda oldukça ütöpik bir yaklaşım üzerine argümanlar sunmaktadır. Bu da retorik anlayışına yansımıştır. İki düşünür arasındaki bir diğer büyük anlaşmazlık ise retorüğün biçimi ve ona nasıl yaklaşılabacağıyla ilgilidir. Platon retorüğün belli kalıplaşmış anlayışlarla incelenmesi gerektiği fikrini reddetmektedir; çünkü ona göre "retorik herhangi bir konuyla ilgili kesin ve tartışılma gerçekleri içermemektedir" (Nehamas, 1994, s. 12). Bunun yanı sıra ahlâksızlığı ve kötülüğü süslemek için de kullanılabilir. Platon bu nedenle, retorüği diyalektiğin bilimsel olmayan ve ahlaksız bir versiyonu olarak görmekte ve ikincisi nesnel ve sistematik sorgulama ve iletişim biçimi olarak kabul etmektedir. Aristoteles ise diyalektik ve retorüğün benzer olduğunu ve yalnızca iki farklı sosyal ortamla ilintili savunmuştur. Bunlar bilim ve polisteki gündelik yaşamdır. Dahası yurttaşlar önünde etkin bir konuşmacı olmak, bilim ve gündelik yaşam üzerine eğitim alan bireyin etik ve politika konusunda bilgili olmasını doğurmaktadır. İdealize edilmiş poliste (şehirde) yurttaşlar, etik ve politik olarak eğitilmiş insanlardan oluşmakta ve retorüğün kötü niyetli kullanımını fark edecek durumdadırlar (Aristoteles, 2021, s. 15-18). Temelde Aristoteles, etik ve politika hakkında alenen tartışan birinin sadece dinleyicilerin duygularına hitap ederek iyi bir hatip olamayacağını, aynı zamanda iyi bir karaktere sahip olması gerektiğini savunmaktadır (Hartman, 2013, s. 1). Düşünür, konuşmacının karakteri aracılığıyla ikna etmeyi, konuşma tekniğinin merkezi bir parçası haline getirerek retorüği etiğe bağlamaya devam etmiştir.

Aristoteles retorüği duygusal unsurlarla iknayı amaçlayan pathos, rasyonel argümanlarla tutum ve davranışları değiştirmeyi hedefleyen logos ve kaynağın karizma ve güvenilirliği ile ikna anlamına gelen ethos bileşenlerinden oluşmaktadır. Alt başlıklarda bu bileşenler incelenecektir.

Duygu ve Değerler Üzerinden İkna (Pathos)

Aristoteles'in retorüği duygusal enstrümanlardan çok rasyonel unsurla üzerine inşa edilmiştir. Ancak ikna etmenin diğer unsurları da mevcuttur. Örneğin retorik, önemli bir konuda hakikat ve mantığı ön plana çıkarsa da dinleyicileri de güçlü bir duygu uyandırabildiğinde güç kazanmaktadır (Fortenbaugh, 2006, s. 238).

"Dostça ya da düşmanca görülen argümanlar bireylere aynı şeyleri hissettirmemektedir" (Fortenbaugh, 2006, s. 238). Bu nedenle bir demagog için duygu yoluyla ikna, dinleyicinin muhakemesini (pathos) veya güvenilirliğinin değerlendirilmesini (ethos) olumsuz yönde etkilemenin yolu olmaktadır. Aristoteles duyguların gücünü göz ardı etmemekte dinleyicilerin duygusal eğilimlerinin retorüğün başarıya ulaşmasında etkili olduğunu ifade etmektedir. Böylece sözcüklerin duygular

uyandırdığını ve bunların da dinleyicilerin duygusal durumunu etkileyebileceğini ve bu nedenle dinleyicilerde kararları ve eylemleri değiştirebileceğini vurgulamaktadır (Meyer ve Hühn, 2020).

Düşünür bütün bu durumların yanında konuşmacının kitlesini tanınmasını ve neyle karşı karşıya olduğunu bilmesinin öneminden bahsetmektedir. Bu nedenle, son dönemlerde yapılan araştırmaların kitlelerin duygularının ve bir liderin empatik ve sempatik olma yeteneğinin bir organizasyonu başarıyla yönetmek için önemli olduğunu ortaya koyması doğal bir sonuçtur (Pavlovich ve Krahne, 2012).

Rasyonalite ve Mantık ile İkna (Logos)

Aristoteles'in retorik kavramsallaştırmasını anlamak için, retorik'in basitçe ikna olarak anlaşılması ile onun her durumda ikna edici gerçekleri kullanma sanatı olarak görülmesi arasındaki nüansa bakmak gerekmektedir (Allard-Nelson, 2001). Retorik'i gerçekler yoluyla ikna etme veya gerçeği mantıksal olarak gösterme süreci olarak ele alırsak, bir konuşmacının akıl yürütme ve mantıksal argümanlar kullanma gücü, kitleyi ikna etme becerisini belirlemektedir. Retorikteki fenomenlerin seçimi ve bunların anlatı olarak adlandırılan şeye doğru akıllıca düzenlenmesi, konuşmacılar için önemli bir beceri olarak görülmektedir. Gerçekler inşa edilmekte ve gerçek kasıtlı yalanlarla değiştirilmediği sürece Aristoteles'in retorik'inin bir parçası olmaktadır. Belirli bir kitleye yönelik entimemler (retorik kıyas/kanıtlar) oluşturmak, hayati öneme sahiptir; çünkü gerçek asla kendiliğinden ortaya çıkmamakta ve farklı açılardan bakıldığında farklı anlamlar kazanmaktadır. Kitlelerin farklı zamanlarda sezgilere, basit sunumlara, zarif formülasyonlara, batıl inançlara ve masallara değer verdiği sıklıkla görülmektedir. Dolayısıyla, logosu ikna edici argümantasyon hatları oluşturmada, "kanıt" sunmada, akıl yürütmede ve mantık kullanımında önemli bir lider yeteneği olarak kabul etmek gerekmektedir (Hannah ve Jennings, 2013).

Kaynağın Güvenirliği ve Karakteri (Ethos) ile İkna

Retorik'i kullanan bir konuşmacının karakteri, kitleleri ikna etmenin en önemli yolu ve basit bir becerinin ötesine geçen bir unsur olarak görülmektedir. Bu nedenle Aristoteles, retorikteki ahlâkın rolüne dair detaylı bir yaklaşım kurmuştur. Erdemli bir bireyin gerçek olanı aradığını, retorik'in ise yalnızca ikna etmeye çalıştığını ve kötü amaçlarla kurgulanmış bir retorik'in dinleyicileri yanlış olanı desteklemeye ikna etmeye çalışmasını hiçbir şeyin engelleyemeyeceğini kabul etmektedir. Nitekim Retorik adlı eserine kitleleri ikna edenin konuşmacının gerçek karakteri olmadığını, hatibin verdiği izlenim olduğunu söyleyerek başlamaktadır. Ancak ilk bölümde, gerçekten iyi bir karakterin konuşmacının dinleyicileri ikna eden entimemleri (retorik kıyasları/kanıtları) bulmasını çok daha kolaylaştıracağını açıklamaktadır. Buna ek olarak, "retorik faydalıdır; çünkü doğru olan şeyler ve sadece var olan şeyler yanlış ve zayıf karşıtlarına üstün gelme eğilimindedir" demektedir (Aristoteles, 2021, s. 5-18).

Kısaca özetlemek gerekirse, Aristoteles konuşmacılara şunları söylemektedir: "Evet, dinleyicilerinizi bir süre kandırabilirsiniz; ancak erdemli bir kişiyse, başkalarını ikna etme görevi sadece daha kolay olmakla kalmaz, aynı zamanda gerçek ve asil olanı savunduğunuz için mutluluk da bulursunuz ve onur kazanırsınız." (Aristoteles, 2021, s. 49). Dahası, erdemli bir karakterin bu öncü rolü, Aristoteles'in retorik'inin özünde mevcuttur; çünkü tüm insan faaliyetleri (polis'te) *eudaimonia*'ya (Aristoteles'in tüm

insanların nihai amacı olarak belirlediği unsur) ulaşmak için insan gelişimine yönlendirilmelidir (Sison, 2008).

Erdemlerin gündelik yaşamda davranışa dönüşmesi bireysel gelişimi sağlamak için elzem olduğundan Aristotelesçi anlamda retorik, karakter mükemmelliğini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle Aristoteles'e göre, retorik etikten ayrılamamalı ve asla kötü amaçlar için kullanılmamalıdır. "Her koşulda ikna etmenin bir yolunu bulma yeteneği" olarak tanımlanan retorik sanatının, bireyleri/kitleleri ikna etmek için ısrarcı olmadığı görülmektedir. Bu nedenle, Aristoteles'in retoriği, Platon'un aksine, ahlâksız bir araç değil uygulayıcılarının gelişip mükemmelliğe ulaşmalarına yardımcı olan bir sanattır (Sison, 2003).

Karakter yoluyla ikna, duygular yoluyla iknadan farklıdır çünkü ilki duyguya hitap etmek ve dolayısıyla en azından potansiyel olarak dinleyicinin mantığını baltalamak için tasarlanmamıştır, konuşmacıda güven yaratmayı amaçlamaktadır (Goleman, 1998, s. 90).

Konuşmacı, üç şeye sahipse karakteri yoluyla ikna etmektedir bunlar: bilgelik, erdem ve iyi niyettir. İyi niyet ayrı olarak ele alınmalıdır; çünkü karakterin bir parçası değildir, daha çok dostluğun temeli olan sistematik bir önyargıdır. Bir hatip dinleyicilerini, onlara karşı dostça bir tavır takındığına ikna etmelidir ve dostça, "iyi olduğuna inandığı şeyleri, onun iyiliği için yaptığına inandırmalıdır (House ve Aditya, 1997, s. 435-436).

Görüleceği üzere Aristoteles retoriği güzel söz söyleme sanatı olan retoriğin etkinlik kazanması için duygusal unsurları barındıran pathos, mantıki ve rasyonel unsurları içeren logos ve kaynağa güveni işaret eden ethos bileşenlerini kapsadığını ortaya koymaktadır.

Giorgia Meloni'nin Popülist Söylemlerinin Aristo Retoriği Üzerinden İncelenmesi

Araştırmanın Konusu, Sorunu ve Amacı

Popülizmin artan popülaritesini anlamak için sözlü, yazılı ve görsel söylemdeki çok boyutlu iletişimi ve bu iletişimin inşasını incelemek gerekmektedir (Wodak, 2015). Çok boyutlu bir söylem analizi, oluşturulan dilin görüntü ve ses gibi diğer kaynaklara nasıl tesir ettiğini ifade etmektedir (O'Halloran, 2011). Çok yönlü aşırı sağcı söylem üzerine yapılan birkaç çalışma (Burke, 2018; Gal, 2019), görsel iletişimin çeşitli kullanımları olduğunu ve bu kullanımların söylemi desteklediğini, ırkçı ifadeler barındırdığını, marjinalleştirme ve ötekileştirme için retoriği kullandığını ortaya koymuştur. Popülist retorik üzerine yapılan araştırmalar çoğunlukla söylem üzerine odaklanmıştır. Söylemlerin genellikle dramatizasyon, duygusal ton, günlük dil ve otoriterlik ile güçlendirildiği görülmüştür (Wettstein vd., 2019). Popülistler, değişimin gerekliliğini vurgulamak için dramatizasyon ve duyguyu, siyasi elitlerden uzaklaşmak içinse basitleştirilmiş argümantasyon ve retorik belirsizliği kullanmışlardır (Engesser vd., 2017).

Duygusal çekicilik olan pathos, popülist iletişimde sıklıkla ele alınan bir retorik araçtır (Wirz, 2018). Popülist söylemdeki duygusalılık; çoğunlukla korku, öfke veya utanç kullanımıyla ilişkili olarak incelenmiştir (Salmela ve von Scheve, 2017). Ethos ve logos kullanımının yanında farklı unsurların da popülist söylem retoriğini güçlendirmek adına

araçsallaştırıldığı görülmektedir. Örneğin mizah genellikle bağlamsal ve retorik kullanımıyla yakından bağlantılı olarak pragmatik bir fenomen olarak ele alınmaktadır (Billig, 2005). Hicivsel söylem, iktidarı eleştirmek veya ırksal üstünlüğü ifade etmek (Malmqvist, 2015) için çeşitli mizah, ironi veya alay biçimlerini içermektedir. Hiciv ve mizah, kitleleri eğlendirmek için etkili bir şekilde hizmet edebilmekte, nefret söylemi içeren mesajları maskeleyebilmektedir (Schwarznegger ve Wagner, 2018).

Görüleceği üzere son yıllarda yükselişe geçen popülizmde kullanılan söylemlerin, etkinliği artırma adına birçok yol, yöntem ve araç barındırdığı ortadadır. Mizah ve korku çekiciliği gibi unsurlara sıklıkla rastlanılmakta ve bu çekiciliklere yönelik araştırma sayısı da artmaktadır. Bütün bu unsurların yanında popülist söylemlerde var olan retorikte, Aristoteles retoriğinin hangi bileşenlerinin kullanıldığının ortaya koyulması da elzemdir. Bu çalışmada popülist söylemde kullanılan retorikte Aristoteles retoriğinin hangi bileşenlerinin kullanıldığının ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Evren, Örneklem ve Sınırlılıkları

Etkin bir nitel analiz için derinlemesine inceleme ve kapsamlı bir değerlendirme olanağı elde etmeyi sağlayan yönetilebilir miktarda veri toplamak gerekmektedir (Silverman, 2017). Bu nedenle çalışmada, gereksiz veri miktarını azaltmak ve araştırmayla ilişkili veriye odaklanmak için teorik örnekleme kullanılmıştır.

Teorik örnekleme, “stratejik örnekleme” olarak kategorize edilen temel bir örnekleme biçimidir (Danermark vd., 2001; Mason, 2002). Bu örnekleme biçimi ilk olarak Glaser ve Strauss (1967) tarafından ortaya atılmış daha sonra Strauss ve Corbin (1990) tarafından ayrıntılandırılmıştır. Yaklaşım, araştırmanın teorik durumu ve analitik uygulamayla ilişkilerine göre incelenecek kategorilerin seçilmesini içermektedir. Bu nedenle teorik örnekleme, teoriyi geliştirmeye ve sınamaya yardımcı olan ölçütleri içerdiğinden hem teorik hem de ampirik olarak anlamlı bir örneklem oluşturmayı gerektirmektedir (Mason, 2002, s. 124).

Stratejik örnekleme, yalnızca ampirik yaklaşımlara dayanmamakta örneklem seçim sürecinde güçlü bir teorik alt yapıyı da bünyesinde barındırmaktadır. Böylece araştırmacı, teorik çerçeveye dayalı olarak ilgi ve önem ölçütleri belirleyebilmektedir. Bu da olarak teorik argümanların geliştirilmesini ve sınanmasını sağlayacak fenomenlerin seçimini sağlamaktadır (Mason, 2002).

Son yıllarda Avrupa’da artan göçmen sayısı ve buna bağlı sorunlar nedeniyle göçmen karşıtı aşırı sağcı partilerin oy oranları artmıştır. Bu oy artışında kullanılan popülist söylemlerin de katkısı fazladır. Bu duruma örnek oluşturan liderlerden biri de Giorgia Meloni’dir. Meloni özellikle göçmen karşıtı popülist söylemleri ile oy oranını artırmış ve yapılan son genel seçimlerde İtalya Başbakanı seçilmiştir. Çalışmada örneklem olarak Giorgia Meloni seçilmiştir. Meloni’nin seçim kampanyasını başlattığı 1 Temmuz 2022 ile seçimlerin yapıldığı 25 Eylül 2022 tarihleri arasında Instagram’da yaptığı çalışmalar ele alınmıştır. Aşağıda yer alan Tablo 1.’de Meloni’nin Instagram üzerinden yaptığı toplam gönderi sayısı, gönderilerin türü, popülist söylem içeren paylaşım sayısı yer almaktadır:

Tablo-1: Giorgia Meloni'nin 01/07/2022-25/09/2022 Tarihleri Arasındaki Instagram Paylaşımlarının Analizi

Toplam gönderi sayısı	419
Paylaşılan video sayısı	118
Paylaşılan görsel sayısı	301
Popülist söylem içeren gönderi sayısı	25
Popülist söylem ve Aristoteles retoriğini içeren gönderi sayısı	4

Tablo 1.'de görüleceği üzere belirtilen tarihler arasında Meloni'nin Instagram sayfasında 419 gönderi paylaşılmıştır. Bunlardan 118'i video, 301'i resim ve/veya fotoğraf içeren görsellerdir. Toplam 25 gönderide popülist söyleme rastlanılmıştır. Ancak yukarıda da belirtildiği gibi stratejik örnekleme ile çalışma kapsamına giren ve Aristoteles retoriğinin unsurlarını da içeren 4 gönderi bulunmaktadır. Yapılacak analizler bu 4 gönderi üzerinden gerçekleştirilecektir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmada eleştirel söylem analizi (ESA) yöntemi kullanılmıştır. Yöntem, birçok yaklaşımı içermekte ve disiplinler arası özellikler taşımaktadır (Şah, 2020). Eleştirel söylem analizi (ESA), politik söylemlerdeki eğilimleri ortaya çıkarmak adına dili derinlemesine analiz etmek için önemli bir yaklaşımdır (Janks, 1997). ESA, “eleştirel” yönü ile diğer söylem analizi yöntemlerinden ayrılmaktadır. Cameron'a (2001, s. 121) göre, “ESA, eleştirel teoriden gelen ve toplumsal yaşamı anlamının bir yolunu ifade etmektedir”. Fairclough'a (1995, s. 9) göre ise, “ESA, gizli olan bağlantıları ve nedenleri göstermeyi amaçlamaktadır.” Kısaca ESA, gizli gündemleri ortaya koyan (Cameron, 2001) ve saklı anlamlar sunma (Fairclough, 1989) konusunda mahir olan liderler ve/veya politikacılar tarafından yapılan konuşma ve metinleri analiz etmede kullanılabilir. Bu analizlerdeki en önemli unsurlar kullanılan ideolojik bileşenlerdir. İdeolojik bileşenler, “ideolojinin dili çeşitli düzeylerde çeşitli ve şekillerde kullanması ve ideolojinin hem yapıların hem de olayların bir yönü olması” nedeniyle söylemlerde yer almaktadır (Fairclough, 1995, s. 71).

ESA'da birçok önemli unsur bulunmaktadır. Bağlam (Çakır, 2014, s. 22), iktidar, egemenlik, toplumsal sınıf, göçmenler, arda (Doyuran, 2018, s. 315), ideoloji (Bilişli ve Çakmak, 2019, s. 103) bunlardan bazılarıdır. ESA'ya göre, “toplumsal bir eylem biçimi olarak söylem, toplumsal problemlere yöneliktir ve güç ilişkilerini de yansıtmaktadır” (Büyükkantarıcıoğlu, 2012, s. 171).

ESA, kelime ve cümle düzeylerinin ötesinde dil kullanımının analizinde geniş kapsamlı bir öneme sahiptir. Eleştirel dil çalışması (Fairclough, 1989) veya eleştirel dilbilim (Fairclough, 1995) olarak da bilinen ESA, dili toplumsal ve kültürel süreçlerin kritik bir bileşeni olarak ele almaktadır (Fairclough, 1992). Fairclough (1989, s. 4)'a göre bu yaklaşımın amacı, “dile odaklanarak toplumun bir kesimine zarar veren söylemlere odaklanmaktadır”. Araştırmacı ayrıca ESA'nın dil içindeki egemenlik, ayrımcılık, güç ve kontrol arasındaki bağlantıları incelemekle ilgilendiğini (Fairclough, 1992; Fairclough, 1995) ve ESA'nın amacının söylem pratiği ile toplumsal pratik arasında bağlantı kurmak

olduğunu iddia etmektedir (Fairclough, 1995). Beyer'e (1995) göre ESA, "mantıklı sonuçlar elde etmeye" odaklanan bir tür eleştirel düşünmedir. Bu nedenle özellikle de söylemin güç suistimali veya egemenliğinin üretimindeki rolüne odaklanan eleştirel bir bakış açısı ve yorum olarak görülebilmektedir. Dahası ESA'nın amacının, dil yapılarını etkileşimli ve daha geniş toplumsal bağlamlarını göz önünde bulundurarak analiz ederek konuşmada iletilen toplumsal anlamları ortaya koymak olduğu söylenebilmektedir (Lauwren, 2020).

Siyasi iletişim genellikle bireylerin seçimleri üzerinden onları ikna etmeyi ve/veya etkilemeyi amaçladığından ikna edici bir iletişim türü olarak sınıflandırılmaktadır (Nusartlert, 2017). İkna edici söylem, belirlenen amaçlara ulaşmak için çok güçlü bir araç olarak görülmektedir. Söylemlerde bireylerin tutum ve davranışlarını etkilemek için iletişimsel stratejiler kullanılmaktadır. Scheidel (1967, s. 1) iknayı "konuşmacının ve dinleyicinin bir araya geldiği ve konuşmacının iştirilebilir, görülebilir ve sembolik iletiler ileterek dinleyicinin davranışını bilinçli olarak etkilemeye çalıştığı bir etkinlik" olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle ikna edici dil, bireyleri belirli bir bakış açısını veya fikri kabul etmeye ikna etmek olarak görülebilir. Siyasal söylemler, hedef kitleyi ikna etmeye yönelik etkili iletişim unsurları olarak kabul edilmektedir (Haider, 2016). Siyasal aktörler bireyleri belli konularda ikna etmek, destek almak ve bunla sonucunda öngörülen hedeflere ulaşmak için gündemlerini rafine bir dille ifade etmek amacıyla sıklıkla ikna edici stratejilere başvurmaktadırlar (Fairclough, 1992).

Bütün bu unsurlar göz önüne alındığında ideoloji kavramı önemli bir yer tutmaktadır (Van Dijk, 1998, s. 35). Bu konuda en sistematik ve kapsamlı ESA yaklaşımını Van Dijk ortaya koymuştur. Van Dijk'ın sistematik hale getirdiği ESA, şu unsurları barındırmaktadır (Özer, 2012, s. 247-248; Van Dijk, 1988, s. 65-75):

A. Makro Yapı

1. Tematik Yapı

- a. Alt ve Üst Başlıklar
- b. Haber Girişleri
- c. Fotoğraflar

2. Şematik Yapı

- a. Durum
 1. Ana Olay ve Sunuluşu
 2. Ardaalan ve Bağlam Bilgisi
- b. Yorum
3. Haber Kaynakları ve Tanıklar

B. Mikro Yapı

1. Sentaktik Çözümleme

- a. Aktif veya pasif cümle yapıları

2. Sözcük Seçimleri

3. Haberlerin Retoriği

Araştırma bünyesinde yürütülecek analiz bu unsurlar çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

Araştırma Bulguları

Bu başlık altında Meloni'nin seçim kampanyasını başlattığı 1 Temmuz 2022 ile seçimlerin yapıldığı 25 Eylül 2022 tarihleri arasında Instagram'da paylaştığı 4 görsel, Van Dijk'ın ESA unsurları üzerinden analiz edilecektir.

Görsel-1: Giorgia Meloni'nin 3 Temmuz 2022 Tarihli Instagram Gönderisi

Kaynak: (Giorgia Meloni, 2022a)

Görsel Metninin Çevirisi: “KIZLAR, DİKKATLİ OLUN: AVRUPA TESETTÜRE GİRDİ

Brüksel, Gençlik Yılı reklamı için Müslüman bir model seçti. Bu, kadına şiddetin sembolü olan bir unsuru normalleştirmenin bir başka yolu”

Metnin çevirisi:

“Avrupa Birliği, 2022 Avrupa Gençlik Yılı sosyal medya kampanyasında Avrupa değerleri üzerine yapılan tartışmaları devam ettirme görevini başörtülü bir kadına emanet ediyor. Ancak tesettür hiçbir şekilde herhangi bir “Avrupa değerini” temsil etmiyor. Avrupalı kadınlar, yüzyıllar süren mücadelenin ardından kendilerini bu tür itaat sembollerinden kurtardılar. Solun değer atfettiği siyasi doğrular adına elde

ettiklerimizden vazgeçmeye hiç niyetimiz yok. Avrupalı feministlerin söyleyecek hiçbir şey yok mu?”

Başlık

Başlıkta Avrupalı kızların tehlike altında olduğu ima edilerek dikkatli olmaları gerektiği ifade edilmiştir. “Avrupa tesettüre girdi” sözleri ile söz sanatlarından abartı (mübalağa) kullanılarak hedef kitlenin korku çekiciliği ile dikkati çekilmek istenmiş ve tesettür “tehlikeli” bir unsur olarak hedef gösterilmiştir. Avrupa Birliği (AB)’nin Başkenti Brüksel işaret edilerek Gençlik Yılı lansmanı için kullanılan tesettürlü kız görseline tepki gösterilmiş ve tesettürün kadına şiddet unsurlarından biri olduğu iddia edilmiştir. Bu lansman çalışması ile kadına yönelik şiddet olarak ifade edilen tesettürün normalleştirilmeye çalışıldığı belirtilmiştir.

Metin

Görsel metninde AB’nin yaptığı tanıtım çalışmasında Avrupa değerlerinden olmadığı ifade edilen unsurlardan tesettürün, Avrupa değerleri konusunda yapılan tartışmaları devam ettirdiği ortaya atılmıştır. Avrupalı kadınların tesettüre benzer unsurlardan kurtulduğu belirtilerek tesettürün bir itaat sembolü olduğu iddia edilmiştir. Bu durumun bir sorun olduğu ve buna karşı mücadelenin devam edileceği belirtilerek tesettür ve tesettürlü bireyler ötekileştirilmiştir. Sol ideolojiye sahip siyasi akımların elde edildiği iddia edilen değerlere zarar verdiği söylenerek bu unsurların karşı cephe olduğu ima edilmiştir. Son olarak Avrupalı feministler hedef gösterilerek kadına şiddet unsuru olarak tasvir edilen tesettüre ses çıkarmadıkları ifade edilmiştir.

Fotoğraf

Fotoğrafta AB’nin Gençlik Yılı’nın lansman görseline yer verilmiş, görseldeki modelin yüzü “Susmama Zamanı, Avrupa Değerlerinin Geleceği Hakkında Konuşma Zamanı” ifadelerinin yer aldığı başlıkla kapatılmıştır. Görselin solunda ise AB logosu lansman görselinin orijinal hali küçük bir kutuda paylaşılmıştır. Modelin yüzünü kapatan metinde Avrupa değerlerinden olmadığı belirtilen tesettüre karşı harekete geçilmesi çağrısından bulunulmuştur.

Ana Olay ve Sunuluşu

Görsele konu olan olay, AB’nin 2022 Gençlik Yılı kapsamında yaptığı tanıtım çalışmasında tesettürlü bir model seçmesidir. Ancak bu durum, tesettürün Avrupa değerleriyle çeliştiği ve buna karşı gelindiği şeklinde sunulmuştur. Tesettür bir tehlike olarak hedef gösterilmiş ve Avrupalı kızların buna karşı dikkatli olması gerektiği belirtilmiştir.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

“Ardalan ve bağlam bilgisi; durum, koşul ve olayların sosyo-politik ve tarihsel arka planını anlama açısından değerlidir”. Bu unsurları iyi analiz etmek, neden-sonuç ilişkilerinin kurulması ve metinlerin ideolojik arka planını anlama açısından da önemlidir (Van Dijk, 1988, s. 54).

Meloni, Avrupa’da son yıllarda yükselen göçmen karşıtı siyasetin İtalya’daki temsilcilerindendir. Popülaritesini artıran sağ ideolojiye sahip bir lider olarak İslam’ın bir

simgesi olan tesettürün AB tarafından görselleştirilmesine karşı çıkmış, tesettürü tehlikeli olarak tanımlamıştır.

Yorum

Görselde ve metinlerde tesettürün Avrupa değerlerine aykırı olduğu ifade edilmiş ve Avrupa'daki kızlar açısından bir tehlike olarak yorumlanmıştır.

Kaynaklar ve Tanıklar

Paylaşımında, doğrudan AB 2022 Gençlik Yılı tanıtımında yer alan görsel kullanılmış ve AB hedef gösterilerek Avrupa değerlerine saldırdığı ifade edilmiştir. Avrupa'daki feminist hareketlere de seslenilerek bir tehlike ve şiddet unsuru olarak tasvir edilen tesettüre ses çıkarmadıkları belirtilmiştir. Böylece AB ve Avrupalı feminist hareketler hedef gösterilmiş, karşıt unsurlar olarak tanımlanmıştır.

Aktif veya Pasif Cümle Yapıları

“Sentaktik çözümlemede özne ve yüklem yapılarına bakılmaktadır. Aktif-pasif cümleler mağdur ve zalim inşasını anlamada önemlidir” (Van Dijk, 1988, s. 71). Görselde kullanılan metinlerdeki cümle yapılarına bakıldığında İslam, tesettür, AB ve Avrupalı feministler aktif unsurlar olarak kullanılmış ve yapan-eden anlamında “zalim” olarak tasvir edilmiştir. Avrupa, Avrupa değerleri ve Avrupalı kızlar ise pasif olarak cümlelerde yer almış ve saldırı altında olan mağdurlar olarak konumlandırılmıştır.

Sözcük Seçimleri

Sözcük seçimlerinde “KIZLAR, DİKKATLİ OLUN” ifadeleri ile Avrupalı kızların tehlike altında olduğu ifade edilmiştir. “Kadına şiddetin sembolü” olarak hedef gösterilen tesettür, olumsuz anlamlarla eş tutulmuştur.

Metinlerin Retoriği

Metinler Aristoteles retoriğinin bileşenleri perspektifinde ele alındığında, Avrupa'nın tehlike altında olduğu ve zarar göreceği iddiasında bulunarak rasyonel (logos) unsurunun varlığına rastlanılmıştır. Özellikle savunmasız ve mağdur kızların dikkatli olması gerektiği vurgulanmış ve duygusal (pathos) bileşenine yer verilmiştir. Meloni, tehlike olarak gördüğü unsurlara karşı “halkını uyarmış” ve inisiyatif alınması gerektiğini belirterek Avrupa, onun değerlerine ve Avrupalı kızlara karşı olarak betimlediği aktörlere

karşı çıkmıştır. Böylece kendisini güvenilir bir karakter olarak sunmuş ve ethos bileşenini kullanmıştır.

Görsel-2: Giorgia Meloni'nin 6 Temmuz 2022 Tarihli Instagram Gönderisi

Kaynak: (Giorgia Meloni, 2022b)

Görsel Metninin Çevirisi: “25 YAŞINDAKİ KIZ SPOR YAPARKEN SALDIRIYA UĞRADI: DÖVÜLDÜ VE TECAVÜZE UĞRADI. NİJERYALI BİR KİŞİ TUTUKLANDI”

Metnin Çevirisi:

“Hedef almış, sopayla vurmuş ve tecavüz etmeye çalışmış. Bu, bir kızın spor yaparken yaşadığı zulümdür. Neyse ki çığlıkları polisin dikkatini çekmiş ve onu saldırganın pençesinden kurtarmış. Adaletin yerini bulmasını içtenlikle diliyorum. Onunlayım.”

Başlık

Görsel başlığında genç ve savunmasız bir kızın, doğal bir süreç olan spor yaptığı sırada dövüldüğü ve cinsel saldırıya uğradığı ifade edilmiştir. Nijeryalı birinin zanlı olarak tutuklandığı belirtilmiştir. Başlıkta günlük yaşam içerisinde dahi genç kızların tehlike altında olduğu ve bu tehlikenin bir göçmenden geldiği ima edilmiş ve göçmenlere yönelik bir dil kullanılmıştır.

Metin

Metinde saldırının planlı ve bir araçla (sopa) yapıldığı vurgulanmıştır. Polisin olaya müdahale etmesinin şans eseri gerçekleştiği ve “kahraman” polisin onu saldırganın “pençesinden” aldığı ifade edilmiştir. Bu olay sonunda adaletin yerini bulmasını

dilediğini; ancak bunun kesin olarak gerçekleşmesinin bir olasılık olduğunu ima etmiştir. Son olarak kendisini mağdurun yanında olarak konumlandırmıştır.

Fotoğraf

Fotoğrafta bir etkinlik alanında spor yapan bir kız görseli kullanılmış ve yaşamın bu rutininde dahi kızların tehlike altında olduğu ve mağdurla empati kurulması gerektiği tasarlanmıştır.

Ana Olay ve Sunuluşu

Ana olay Nijeryalı bir göçmenin planlı bir şekilde 25 yaşındaki bir kıza saldırması ve polisin kızı kurtararak saldırganı tutuklamasıdır. Ancak başlık, görsel ve metinlerde genç kızların göçmenler nedeniyle tehlikede olduğu algısı sunulmuştur.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Göçmen karşıtı bir siyasal yol çizen Meloni, bu siyasal yola uygun olarak genç kızların tehlikede olduğunu ve bunun nedeninin göçmenler olduğunu ima etmiştir. Mağdur kızın yanında olduğunu ifade ederek de tarafını belli etmiştir.

Yorum

Başlık ve metinlerde Avrupalı kızlar mağdur ve tehlike altında olan, göçmenler tehlike yaratan ve saldıran unsurlar olarak yorumlanmıştır. Polis ise kurtarıcı “kahramanlar” olarak yorumlanmıştır.

Kaynaklar ve Tanıklar

Kaynak olarak Leggo isimli İtalyan gazetesinin haberi kullanılmıştır. Böylece gazete adeta “şahit” olarak gösterilmiştir. Olaya tanıklar ise yine genç kızların kurtarıcı olarak lanse edilen polistir.

Aktif veya Pasif Cümle Yapıları

Başlık ve metinlerde saldırıya uğrayan genç kız pasif, saldırıyı gerçekleştiren Nijeryalı göçmen ise aktif özne olarak kullanılmıştır. Böylece genç kız mağdur, saldırgan zalim olarak sunulmuştur.

Sözcük Seçimleri

Başlık ve metinlerde “25 yaşındaki kız” sözcüklerinin seçilmesi, genç ve savunmasız kızla empati için kullanılmıştır. Saldırgandan “Nijeryalı” sözcüğü ile doğrudan milliyetini işaret eden bir sıfatla sunulması, göçmen karşıtlığıdır.

Metinlerin Retoriği

Metinlere Aristoteles retoriği perspektifinde bakıldığında saldırıya uğrayan genç kızın yaşının belirtilmesi, sayısal unsurların kullanıldığını göstermekte ve logos varlığını ortaya koymaktadır. Polis “kahraman” olarak tasvir edilmiş ve mağdur kızın çığlıklarla yardım istediği ifade edilmiştir. Duygusal içeriğe sahip bu ifadeler pathos varlığını işaret etmektedir. Son olarak Meloni, mağdurun yanında olduğunu belirtmiştir. Bu da ethos bileşeninin varlığını göstermektedir.

Görsel-3: Giorgia Meloni'nin 12 Ağustos 2022 Tarihli Instagram Gönderisi

Kaynak: (Giorgia Meloni, 2022c)

Görsel Metninin Çevirisi: “HIRSIZLIĞI DURDURUYORLAR AMA ENGELLENİYORLAR: MİLANO'DA HALA KAOS HÂKİM”

Metnin Çevirisi:

“Tren istasyonları artık şiddet ve suç kışkıracısı olan İtalya'nın sembolü haline geldi. 25 Eylül'de, solun tipik hoşgörüsü gerilemesine neden olacak. İki cesur çocukla dayanışma halindeyim.”

Başlık

Başlıkta yaşanan hırsızlık olayını durduran ve iyi bir davranışta bulunan bireylerin engellendiği belirtilmiştir. Böylece bir adaletsizlik vurgusu yapılmıştır. İtalya'nın Milano şehrinde devam eden kaos ve düzensizliğin geçmişte de var olduğu ima edilmiştir.

Metin

Metinde daha önce olmasa da artık tren istasyonlarının bir şiddet ve suç mekânı haline geldiği ve bu durumun 25 Eylül (İtalya'da bu tarihte yapılan genel seçimler kastedilerek)'de sona ereceği dile getirilmiştir. Bu durumun nedeni olarak ortaya atılan sol siyasi ideolojilerin de bu tarihle birlikte gerileyeceği iddia edilmiştir. Hırsızlığı engellemeye çalışan ve mağdur olarak tasvir edilen iki çocukla dayanışma mesajı verilmiştir.

Fotoğraf

Fotoğrafta bir mekânda grup halinde oturan ve çantaları ile seyahat ettikleri anlaşılan siyahi erkekler yer almaktadır. Bu fotoğraf ile göçmenlere yönelik saldırgan bir dil geliştirilmiştir.

Ana Olay ve Sunuluşu

Ana olayda Milano'daki tren istasyonunda yaşanan ve göçmenlerin yer aldığı bir hırsızlık olayını durduran iki çocuğun daha sonra bu olayda suçlu bulunmaları yer almaktadır. Olay ise olumsuz bir durumu çözmeye çalışan iyi niyetlilerin mağdur olması olarak sunulmuştur. Ayrıca bir yerlere gitmeye çalışan göçmenlerin sıklıkla kullandığı istasyonların şiddet ve suçun yaygın noktalarından olduğu ifade edilmiştir.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

Göçmen karşıtı söylemleri sıklıkla kullanan Meloni, paylaşımında Milano'daki tren istasyonunda merkezinde göçmenlerin olduğu hırsızlık olayına ve sonrasında iki çocuğa karşı geliştirilen tutuma yer vermiştir. Böylece popülist söylem olarak göçmen karşıtlığı yapılmış ve göçmen yanlısı söylemler geliştirilen sol ideolojiler hedef alınmıştır.

Yorum

Olayda göçmenler suç işleyen, tren istasyonları ise bu suç olaylarının odağı olarak yorumlanmıştır. Sol ideolojik aktörlerin buna neden olduğu belirtilmiş ve erdemli bir tavırla hırsızlığı önleyen çocukların mağdur olduğu ifade edilmiştir.

Kaynaklar ve Tanıklar

Görselde kaynak olarak il Giornale isimli gazetenin haberi kullanılmıştır. Olaya tanık olarak suçu önleyen çocuklar gösterilmiştir.

Aktif veya Pasif Cümle Yapıları

Cümle yapılarına bakıldığında suçu işleyen göçmenler ve onları destekleyen sol siyasi akımlar aktif özne olarak kullanılmış ve “zalim” olarak tasvir edilmiştir. Hırsızlığı önleyen ve bu olay sonunda engellenen çocuklar cümlede pasif özne olarak yer almış ve “mağdur” olarak sunulmuştur.

Sözcük Seçimleri

“Hırsızlığı durduruyorlar ama engelleniyor” sözcükleri ile bir adaletsizlik durumu dile getirilmiştir. “Kaos” kelimesi kullanılarak bir karmaşa, düzensizlik ve tehlike durumu ifade edilmiştir. “Kıskaç” kelimesi ile tren istasyonlarının tehlike altında olduğu belirtilmiştir. İki çocukla “dayanışma” halinde olduğu vurgulanmış böylece “mağdurların” yanında olduğu duyurulmuştur.

Metinlerin Retoriği

Görsel, başlık ve metinlerde seçim tarihi ve olayla ilgili sayısal, rasyonel ifadelerin yer alması; logos bileşeninin varlığını göstermektedir. Hırsızlığı önleyen çocukların mağdur olduğu iddiası ve duygusal bir dille sunulması pathos bileşenini işaret etmektedir. Son olarak Meloni'nin mağdur olarak gösterdiği çocuklarla dayanışma mesajı vermesi, ethos bileşeninin varlığını ortaya koymaktadır.

Görsel-4: Giorgia Meloni'nin 21 Eylül 2022 Tarihli Instagram Gönderisi

Kaynak: (Giorgia Meloni, 2022d)

Görsel Metninin Çevirisi: “MAHSA AMİNİ, KADINLAR PROTESTO AMACIYLA SAÇLARINI KESTİ”

Metnin çevirisi:

“İran’da ailesiyle tatilleyen ölen genç Kürt kadın Mahsa Amini için derin üzüntü duyuyoruz. Mahsa, İran dini polisi tarafından tutuklandıktan sonra maruz kaldığı dayaklar sonucu öldü, sadece peçesinin altından bir tutam saç görünüyordu. İranlı kadınlar bugün isyanda: Sokaklarda başörtülerini çıkarıp saçlarını keserek, tutuklanma ve ölüm riskini göze alarak köktendinci rejime meydan okuyorlar. Onlara, İslamcı gericiliğe karşı açıkça mücadele ederek gösterdikleri cesaret için yakınlık duyuyorum. Kadınlara yönelik şiddeti normalleştiren diğer kültür ve dinlere saygı kisvesi altında gizlenen utanç verici sessizlik duvarını yıkalım. Bunu, özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını savunmak için İtalya’da ve dünyanın dört bir yanında savaşıyan cesur Müslüman kadınlara borçluyuz.”

Başlık

Başlıkta İran'da Ahlâk Polisi tarafından işkence görerek öldürüldüğü iddia edilen genç kızın ismi yer almış ve olay hatırlatılmıştır. Kadınların protestosu dile getirilmiş ve protesto şekilleri ile bu duruma ve işkence nedenine karşı gelmeleri iletilmiştir.

Metin

Metinde ailesiyle tatil yaparken az miktarda saçı görüldüğü için öldürülen Mahsa Amini'den bahsedilmiştir. Bu basit durumun dahi işkenceye neden olacağı ifade edilmiş ve bu duruma karşı çıkmıştır. İranlı kadınların bu duruma canları pahasına karşı çıktığı belirtilmiş, bu gerici duruma karşı çıkanlar desteklenmiştir. Bu ve buna benzer konular hakkında harekete geçilmeyi teşvik etmiş ve bunun yalnızca İtalya'da değil Dünya'nın her yerindeki olaylarla ilişkili olduğu öne sürülmüştür.

Fotoğraf

Fotoğrafta Mahsa Amini'nin posterinin yer aldığı bir protestodan görsel yer almıştır.

Ana Olay ve Sunuluşu

Ana olayda saçının bir kısmı görüldüğü için polis tarafından işkence ile öldürüldüğü iddia edilen Mahsa Amini yer almaktadır; ancak bu olay üzerinden İslam hedef gösterilmiş ve İslam temelli uygulamaların kısıtlayıcı, kadına yönelik engelleyici pratikleri sorgulanmıştır. Köktendinci uygulamalar eleştirilerek olumsuz yönler sunulmuştur.

Ardalan ve Bağlam Bilgisi

İtalya'dan kilometrelerce uzak bir ülke olan İran'da yaşanan bu olayda göçmen politikalarına karşı bir popülist söylem geliştiren Meloni, bu olay üzerinden göçmenlerin geldiği kültür ve ülkeleri eleştirmiştir. İran'da uygulanan köktendinci yasaların olumsuz yönleri gönderide dile getirilmiş ve bu bölgelerden gelen göçmenlerin de bu öğretilere sahip olduğu ifade edilmiştir. Böylece İtalya ile uyuşmayan uygulamaların var olduğu diğer ülkelerden gelen göçler dolaylı yoldan eleştirilmiştir.

Yorum

Başlık, metin ve görsellerde olay bağlamından çıkarılmış ve köktendinci ülkelerdeki uygulamalar olumsuz yönleriyle yorumlanmıştır. Amini'ye yönelik uygulamalar Avrupa dışındaki ülkelere atfedilmiş, dolayısıyla göçmen karşıtı söylemlere zemin hazırlanmıştır.

Kaynaklar ve Tanıklar

Görselde kaynak olarak TGCom24 isimli internet gazetesinin haberi ve protestodan bir kesit yer almaktadır.

Aktif veya Pasif Cümle Yapıları

Metinlerde Mahsa Amini pasif özne olarak kullanılmış ve “mağdur” olarak tasvir edilmiştir. İran polisi aktif özne olarak kullanılmış ve “zalim” olarak resmedilmiştir.

Sözcük Seçimleri

Metinlerde kullanılan “bir tutam saç” kelimeleri ile suçsuzluk, “köktendinci” kelimesi ile İslam ve o bölgelerden gelen göçmenler, “şiddeti normalleştiren” sözleri ile şiddetin İslam’da doğal bir durum olduğu ve “saygı kisvesi altında” sözleri ile de bazı çevrelerin saygı paravanı ile bu durumları desteklediği ima edilmiştir.

Metinlerin Retoriği

Metinlerde Mahsa Amini’nin suçsuz yere öldürüldüğü ifade edilerek Aristoteles retoriğinin unsurlarından pathos bileşenine yer verilmiştir. Haberde yer alan ayrıntılara yer verilerek logos bileşenine başvurulmuştur. Son olarak Meloni, “İslamcı gericiliğe karşı açıkça mücadele ederek gösterdikleri cesaret için yakınlık duyuyorum” ifadeleri ile İranlı kadınların yanında olduğunu belirtmiş ve ethos bileşenini kullanmıştır.

Görüleceği üzere araştırma bulguları başlığı altında ESA yöntemi ile analiz edilen dört paylaşımda popülist söylemlerin etkinliğini artırmak için araçsallaştırılan retorikte Aristoteles retoriğinin bileşenlerinin (ethos, pathos ve logos) tamamının kullanıldığı ortaya koyulmuştur.

Sonuç

Çağdaş siyasette sıklıkla görülen ve siyasete etkileri tartışılmış olan popülist söylem, siyasal iletişim çatısı altındaki önemli unsurlardandır. Gerçekleşmesi zor ya da imkânsız vaatlerin, seçmen ya da hedef kitle istekleri de göz önüne alınarak söylemleştirilmesi olarak görülen popülist söylem çeşitli yönleri ile incelenmiştir. Popülist söylem iletişimsel ve kuramsal perspektifte iki çerçeve sunmaktadır. Bunlar popülist söylemin alt yapısını hazırlayan sosyo-politik unsurlar ve bu unsurlarla inşa edilen iletişim stratejileridir. Bu iki çerçeve perspektifinde popülist söylem, ötekileştirme ve karşıtlık yaratma olarak da karşımıza çıkmaktadır. Popülist söylemlerde “yozlaşmış” elitler ile “ezilen” halk çoğunluğu iki karşıt unsur olarak tasvir edilmektedir. Popülistlere göre elitler, çoğunlukta olan halkın zararına olan belli politikaları desteklemektedir. Bunun sonucu olarak ülkenin gerçek sahibi olan halkın zor durumda kaldığı ve ezildiği savunulmaktadır.

Yukarıda bahsedilen yönlerin ortaya koyulması, popülist söylem üzerine yapılan çalışmalarla mümkün olmuştur. Bütün bunların yanında popülist söylemin etkinliğini ve kitleleri ikna etme potansiyelini artırmaya yönelik çabalar da mevcuttur. Örneğin retorik, popülist söylemde sıklıkla kullanılan bir enstrümandır.

Retorik üzerine ilk sistemsel ve açıklayıcı çalışmaları yürüten düşünür olan Aristoteles, retorikte kullanılan bileşenleri üç başlık altında toplamıştır. Düşünüre göre duygu ve değer odaklı konuşma ve metinler, pathos bileşenini içermektedir. Rasyonel, sayısal ve mantıksal unsurları barındıran logos ve kaynağın güvenilirlik ve karakteri üzerinden iknayı amaçlayan unsurlar ethos bileşenini işaret etmektedir.

Bu makalede popülist söylemde kullanılan birçok enstrüman ve stratejiden biri olan retoriğin araştırılmasına odaklanılmıştır. Popülist söylemin etkinliğinin artırılması için araçsallaştırılan yol ve yöntemlerden retoriğin ne şekilde kullanıldığının ortaya koyulması, popülist söylemin analizinde ve retoriğin rolünü açığa çıkarmada gereklidir.

Araştırmada retorik unsurları, Aristoteles retoriğinin bileşenleri olan ethos, pathos ve logos olarak belirlenmiştir.

Böylesi bir durumda popülist söylemlerde retorik unsurlarının hangilerinin kullanıldığının analiz edilmesi literatür de açısından önemlidir. Çalışmada popülist söylemlerde retorik unsurlarının hangilerinin kullanıldığının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Buna yönelik olarak son yıllarda Avrupa'da yükselişe geçen göçmen karşıtı popülist söylemlerin kaynaklarından olan Giorgia Meloni'nin 2022 Genel Seçimleri kampanyası süresince Instagram'dan yaptığı paylaşımlar incelenmiştir. Popülist söylem ve retorik bileşenleri içeren dört gönderi stratejik örnekleme yöntemi ile örneklem olarak belirlenmiştir. Eleştirel söylem analizi yöntemi ile analiz edilen gönderilerin hepsinde Aristoteles retoriğinin bileşenlerinin üçünün de var olduğu tespit edilmiştir. Böylece popülist söylemlerde iknayı gerçekleştirmek adına retoriğin tüm unsurlarının etkin bir şekilde kullanıldığı saptanmıştır.

Analiz sonucunda, yaşanan güncel olaylardan sonra yapılan paylaşımlarda göçmen dalgalarının neden olduğu sorunlar ve tehlikelerin rasyonel ifadelerle sunulduğu görülmüştür. Bu da Aristoteles retoriğinin bileşenlerinden olan logosun varlığını ortaya koymaktadır. İleride oluşabilecek tehlikelerde yurttaşların mağdur olabileceği söylemleri mantıksal ifadelerle rasyoneleştirilmiştir.

Göçmenlerin saldırdığı ve zarar verdiği kurbanların yanında olduğu ve empati yapılması gerektiğini belirten Meloni, gönderilerde duygusal unsurlara yer vermiştir. Kendisinin göçmenlerin neden olduğu sorunları çözeceğini iddia ederek ethos bileşenini kullanmıştır.

Bu bulgulardan yola çıkarak popülist söylemde Aristoteles retoriği bileşenlerinden ethos, pathos ve logosun, tehlikenin varlığının aktarılması, mağdur ve/veya kurban ile empati ve kurtarıcı rolünün üstlenilmesi gibi anlamları aktarmada kullanıldığı söylenebilmektedir. Bu da retorik bileşenlerinin popülist söylemde amaca ulaşmak için araçsallaştırıldığını ortaya koymaktadır.

Çalışma birçok yönü ile araştırmalara konu olan popülist söylemin, retoriğin hangi unsurlarını barındırabileceği potansiyelinin ortaya koyulması açısından önemlidir. Literatüre yapılan bu katkı, daha sonra bu konular üzerine yapılacak çalışmalara zemin hazırlayacaktır. Ayrıca popülist söylem ve retorik konularını içeren bundan sonraki araştırmalarda Aristoteles retoriğinin diğer yansımaları (retoriksel stratejileri, bileşenlerin (ethos, pathos ve logos) ne şekilde kullanıldığı gibi) da incelenmelidir. Bunun yanı sıra popülist retorikte kullanılan stratejiler ve unsurlar da araştırılmalıdır.

Extended Abstract

Populist discourse is a key component of political communication, particularly in today's political landscape and its many implications. This type of discourse often involves making appealing but sometimes unrealistic promises aimed at appealing to voters or specific target groups. Researchers have examined populist discourse from various perspectives. This analysis can be framed through two primary dimensions: the socio-political components that provide its foundation and the communication strategies built upon these elements. Within these two frameworks, populist discourse also manifests as alienation and the creation of opposition. Populist discourse portrays

"corrupt" elites and the "oppressed" majority as two opposing elements. According to populists, elites support certain policies that harm the majority. As a result, it is argued, the people, the actual owners of the country, are in a difficult and oppressed situation.

The aforementioned aspects have been revealed through studies on populist discourse. Furthermore, there are efforts to increase the effectiveness of populist discourse and its potential to persuade the masses. For example, rhetoric is a frequently used instrument in populist discourse.

Aristotle, the thinker who conducted the first systematic and explanatory studies on rhetoric, categorized the components used in rhetoric under three headings. According to him, speech and texts focused on emotion and value comprise the pathos component. Logos, which encompasses rational, numerical, and logical elements, as well as elements aimed at persuasion through the credibility and character of the source, indicates the ethos component.

This article focuses on investigating rhetoric, one of the many instruments and strategies used in populist discourse. Explaining how rhetoric, one of the methods instrumentalized to increase the effectiveness of populist discourse, is essential for analyzing and clarifying its role. The rhetorical elements in this research are identified as ethos, pathos, and logos, the components of Aristotelian rhetoric.

In this context, analyzing the rhetorical elements used in populist discourse is crucial for the literature. This study aims to analyze which rhetorical elements are used in populist discourse. To this end, we examined the Instagram posts made by Giorgia Meloni, a source of the anti-immigrant populist rhetoric that has been on the rise in Europe in recent years, during the 2022 General Election campaign. Four posts containing populist rhetoric and rhetorical elements were selected using a strategic sampling approach. Critical discourse analysis revealed that all three components of Aristotelian rhetoric were present in all analyzed posts. Thus, it was determined that all rhetorical elements are effectively used to achieve persuasion in populist discourse.

The analysis revealed that the issues and dangers associated with immigration were discussed rationally in posts made after recent events, demonstrating the use of logos, an element of Aristotelian rhetoric. Logical arguments supported statements warning that citizens might face future threats.

Meloni, who stated that she stands with the victims attacked and harmed by immigrants and that empathy is necessary, included emotional elements in her posts. She used the element of ethos to claim that she would solve the problems caused by immigrants.

Based on these findings, it can be argued that the Aristotelian rhetorical components of ethos, pathos, and logos are used in populist discourse to convey meanings such as conveying the existence of danger, empathizing with the victim and/or the victimizer, and assuming the role of savior, revealing that rhetorical components are instrumentalized to achieve goals in populist discourse.

This study is important in revealing the potential rhetorical elements that populist discourse, a subject of research in many aspects, may contain. This contribution to the literature will lay the groundwork for future studies on these topics. In future research on

populist discourse and rhetoric, it is essential to examine additional aspects of Aristotelian rhetoric, including rhetorical strategies and the application of its components: ethos, pathos, and logos. Additionally, investigating the specific strategies and elements employed in populist rhetoric is crucial.

Etik Beyanı: Yazar çalışmanın etik kurul izni gerektirmeyen çalışmalar arasında yer aldığını beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarına aittir.

Yazar Katkı Oranı Beyanı: Çalışma tek yazarlı olup, yazarın katkı oranı %100'dür.

Çıkar Çatışması Beyanı: Yazar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Kaynakça

- Allard-Nelson, S. K. (2001). Virtue in Aristotle's rhetoric: A metaphysical and ethical capacity. *Philosophy and Rhetoric*, 34(3), 245-259.
- Aristoteles. (2021). *Retorik* (A. Çokona, Çev.). Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Baba, C. (2017). *Retorik ve kanıtlama, ikna etme, inandırma ilişkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Bal, M. (2009). *Aristoteles'e göre retorik*. Özne Kitap.
- Barr, R. R. (2009). Populists, outsiders and anti-establishment politics. *Party Politics*, 15(1), 29-48. <https://doi.org/10.1177/1354068808097890>
- Benjamin, J. (1997). *Principles, elements and types of persuasion*. Wadsworth Publishing.
- Beyer, B. K. (1995). *Critical thinking*. Phi Delta Kappa Educational Foundation.
- Billig, M. (2005). *Laughter and ridicule: Towards a social critique of humour*. Sage.
- Bilişli, Y. ve Çakmak, F. (2019). Michel Foucault'nun biyo-iktidar perspektifinden Türkiye'de gazete sağlık haberlerinin analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 323-339. <https://doi.org/10.30794/pausbed.444224>
- Burke, S. (2018). The discursive "othering" of Jews and Muslims in the Britain First solidarity patrol. *Journal of Community and Applied Social Psychology*, 28, 365-377. <https://doi.org/10.1002/casp.2373>
- Büyükkantarcıoğlu, S. N. (2012). Tehlikedeki diller üzerine düşünmek. *Tehlikedeki Diller Dergisi*, 1(1), 21-23.
- Cameron, D. (2001). *Working with spoken discourse*. Sage.
- Carpentier, N. (2017). *The discursive-material knot*, Peter Lang Verlag.
- Çakır, A. (2014). *Söylem analizi*. Palet Yayınları.

- Danermark, B., Ekstrom, M., Jakobsen, L. ve Karlsson, J.C. (2001). *Explaining society: an introduction to critical realism in the social sciences*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203996249>
- Doyuran, L. (2018). Medyatik bir çalışma alanı olarak eleştirel söylem çözümlemesi (televizyon dizileri örneğinde). *Erciyes İletişim Dergisi*, 5(4), 301-323. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.362184>
- Engesser, S., Fawzi, N. ve Larsson, A. O. (2017). Populist online communication: Introduction to the special issue. *Information, Communication & Society*, 20(9), 1279-1292.
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Polity Press.
- Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: the critical study of language*. Polity Press.
- Fortenbaugh, W. W. (2006). *Aristotle's practical side: On his psychology, ethics, politics and rhetoric*. Brill.
- Gal, N. (2019). Ironie humor on social media as participatory boundary work. *New Media and Society*, 21, 729-749. <https://doi.org/10.1177/1461444818805719>.
- Giorgia Meloni [@giorgiameloni]. (2022a, Temmuz 3). “Avrupa Birliği, 2022 Avrupa Gençlik Yılı sosyal medya kampanyasında Avrupa değerleri üzerine yapılan tartışmaları devam ettirme görevini başörtülü bir kadına emanet ediyor”. [Fotoğraf]. Instagram. <https://www.instagram.com/p/CfjE3K0Dr9o/?igsh=MTVmd2F2YZNueGcyeA==>
- Giorgia Meloni [@giorgiameloni]. (2022b, Temmuz 6). “Hedef almış, sopayla vurmuş ve tecavüz etmeye çalışmış. Bu, bir kızın spor yaparken yaşadığı zulümdür.” [Fotoğraf]. Instagram. <https://www.instagram.com/p/CfrU-LAKoae/?igsh=MXFsMDlnYjA4NXdm>
- Giorgia Meloni [@giorgiameloni]. (2022c, Ağustos 12). “Tren istasyonları artık şiddet ve suç kışkacında olan İtalya’nın sembolü haline geldi.” [Fotoğraf]. Instagram. <https://www.instagram.com/p/ChJ4uC0o5OX/?igsh=ZWxnNWM0bXpydDA0>
- Giorgia Meloni [@giorgiameloni]. (2022d Eylül 21). “İran’da ailesiyle tatilleyen ölen genç Kürt kadın Mahsa Amini için derin üzüntü duyuyoruz.” [Fotoğraf]. Instagram. <https://www.instagram.com/p/CixyyJaMjQr/?igsh=MTZ2a29kdXdtZWJjdA==>
- Glaser, B. G. ve Strauss, A. L. (1967). *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Aldine de Gruyter.
- Goleman, D. (1998). What makes a leader? *Harvard Business Review*, 76(4), 82-91.
- Haider, A. S. (2016) A corpus-assisted critical discourse analysis of the representation of Qaddafi in media: evidence from Asharq Al-Awsat and Al-Khaleej newspapers. *Int J Linguist Commun*, 4(2), 11-29. <https://doi.org/10.15640/ijlc.v4n2a2>.

- Hannah, S. T. ve Jennings, P. L. (2013). Leader ethos and big-C character. *Organizational Dynamics*, 42, 8-16.
- Hartman, E. (2013). *Virtue in business: Conversations with Aristotle*. Cambridge University Press.
- Hawkins, A., Aguilar, R., Castanho Silva, B., Erin Jenne, K., Kocijan, B. Ve Kaltwasser, C. R. (2019). Measuring populist discourse: The global populism database [Conference paper]. EPSA Annual Conference In Belfast, UK.
- Hawkins, K. A. ve Kaltwasser, C. R. (2018). *Introduction: The ideational approach*. Routledge.
- House, R. J. ve Aditya, R. N. (1997). The social scientific study of leadership: Quo vadis? *Journal of Management*, 23(3), 409-473.
- Janks, H. (1997). Critical discourse analysis as a research tool. *Discourse Stud Cult Polit Education*, 18(3): 329-342.
- Jay, S., Batruch, J., Jetten, J., Mc Garty, C. ve Muldoon, O. T. (2019). Economic inequality and the rise of far-right populism: A social psychological analysis. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 29(5), 418-428
- Kefford, G., Moffitt, B. ve Werner, A. (2022). Populist attitudes: Bringing together ideational and communicative approaches. *Political Studies*, 70(4), 1006-1027.
- Kömürcü, K. (2014). *Antik Yunan'da retorik algısı*. Felsefe Dünyası.
- Laclau, E. (2005). *On populist reason*. Verso.
- Lauwren, S. (2020). Interpersonal functions in Greta Thunberg's "civil society for rEUnaissance" speech. *J Appl Stud Lang*, 4(2), 294-305. <https://doi.org/10.31940/jasl.v4i2.2084>.
- Malmqvist, K. (2015). Satire, racist humour and the power of (un)laughter: On the restrained nature of Swedish online racist discourse targeting EU-migrants begging for money. *Discourse and Society*, 26, 733-753. <https://doi.org/10.1177/0957926515611792>.
- Mason, J. (2002). *Qualitative researching*. Sage Publications Ltd.
- Meyer, M. ve Hühn, M. P. (2020). Positive language and virtuous leadership: Walking the talk. *Management Research: Journal of the Iberoamerican Academy of Management*, 18(3), 263- 284.
- Mudde, C. (2004) The populist zeitgeist. *Government and Opposition*, 39, 541-563.
- Mudde, C. (2007). *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge University Press.
- Mudde, C. ve Kaltwasser, C. R. (2013). Exclusionary vs. inclusionary populism: Comparing contemporary Europe and Latin America. *Government and Opposition*, 48(2), 147-174. <https://doi.org/10.1017/gov.2012.11>
- Nehamas, A. (1994). *Aristotle's rhetoric. Philosophical essays*. Princeton University Press.

- Nusartlert, A. (2017). Political language in Thai and English: findings and implications for society. *J Mekong Soc*, 13(3), 57-75.
- O'Halloran, K. (2011). *Multimodal discourse analysis*. Bloomsbury.
- Özer, Ö. (2012). *Teun Van Dijk örneğinde eleştirel söylem çözümlemeleri*. Literatürk.
- Pavlovich, K. ve Krahnke, K. (2012). Empathy, connectedness and organization. *Journal of Business Ethics*, 105(1), 131– 137.
- Reicher, S. ve Uluşahin, Y. (2020). *Resentment and redemption: On the mobilization of dominant group victimhood*. Oxford University Press.
- Rooduijn, M., De Lange, S. L., ve Van Der Brug, W. (2014). A populist zeitgeist? Programmatic contagion by populist parties in Western Europe. *Party Politics*, 20(4), 563-575.
- Salmela, M. ve von Scheve, C. (2017). Emotional roots of right-wing political populism. *Social Science Information*, 56, 567-595. <https://doi.org/10.1177/0539018417734419>.
- Scheidel, T. M. (1967). *Persuasive speaking*. Scott Foresman.
- Schwarznegger, C. ve Wagner, A. (2018). Can it be hate if it is fun? Discursive ensembles of hatred and laughter in extreme satire on Facebook. *Studies in Communication and Media*, 7, 473-498. <https://doi.org/10.5771/2192-4007-2018-4-473>.
- Silverman, D. (2017). *Doing qualitative research*. Sage Publications.
- Sison, A. J. G. (2003). *The moral Capital of Leaders-Why virtue matters*. Edward Elgar.
- Sison, A. J. G. (2008). *Corporate governance and ethics*. Elgar.
- Sprute, J. (1982). *Die Enthymementheorie der aristotelischen Rhetorik*. Vandenhoeck & Ruprecht.
- Stavarakakis, Y., Katsambekis, G., Kioupkiolis, A., Nikisianis, N. and Siomos, T. (2017). Populism, anti-populism and crisis. *Contemporary Political Theory*. 17, 4-27.
- Strauss, A. L. ve Corbin, J. M. (1990). *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*. Sage.
- Şah, U. (2020). Eleştirel söylem analizi: temel yaklaşımlar. *Kültür Araştırmaları Dergisi*, 7, 210-231. <https://doi.org/10.46250/kulturder.819362>
- Tajfel H. ve Turner J. (1986). *The social identity theory of intergroup behavior: psychology of intergroup relations*. Nelson-Hall.
- Van Dijk, T. A. (1988). *New analysis: case studies of international and national news in the press*, Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: a multidisciplinary approach*. Sage Publication.
- Wettstein, M., Esser, F., Buchel, F., Schemer, C., Wirz, D., Schulz, A., Wirth, W. (2019). What drives populist styles? Analyzing immigration and labor market news in 11 countries. *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 96(2), 516–536. <https://doi.org/10.1177/1077699018805408>.

- Wirz, D. (2018). Persuasion through emotion? An experimental test of the emotion-eliciting nature of populist communication. *International Journal of Communication*, 12, 1114–1138. <https://doi.org/10.5167/uzh-149959>.
- Wodak, R. (2015). *The politics of fear: What right-wing populist discourses mean*. London, Sage. <https://doi.org/10.4135/9781446270073>.
- Yushkov I. V. (2020). The phenomenon of digital populism: origins and current state. *Scientific- analytical journal*, 10(369), 21-31.